ΜΥΤΙΛΗΝΙΑ

ΜΟΥΣΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΙΑ ΜΟΥΣΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΝΕΩΝ

ΧΡΟΝΙΑ Α' ΑΡΙΘΜΣΣ 1 | ΜΥΤΙΛΗΝΗ 15 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1923

ΠΑΛΗΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΤΡΕΛΛΟΥ

Καλοί μου ἄνθρωποι, ἀκοῦστέ με, κακὸς δὲν εἶμαι· σιγά· θά σᾶς τὸ πῶ. [ἐλᾶτε,
Μιὰ μοῖρα μὲ κατάτρεξε· μὴ μὲ πετροβολᾶτε, δὲν ἔφταιξα· πονῶ.
Στὸ σταυροδρόμι εἶχα σταθῆ, στὴν πέτρα εἶχα γιὰ νὰ ξεκουραστῶ· [καθήση
μὲ τὰ ἀπαλλένια χέρια της ἔσπερνε γιούλια ἡ δύση κατὰ τὸν Ὑμηττό. [καθήσε
Τὰ παλληκάρια, οἱ λυγερές, ἀδιάκοπα μπροστά μου περάσματα. Γιορτή.
Καὶ τὸ βιολί μου φάνταζε παρατημένο χάμου, σὰν ἄρρωστη ψυχή.
Κ' ἐγὼ εἴμουν ὁ παράξενος ὁ λαλητὴς ὁ πλάνος, καὶ σὰν ἐμέ, κανείς.
Γιὰ τούτους εἴμουν ὁ τρελλός, γιὰ κείνους ὁ ζηγιὰ σᾶς, ὁ ἀδικητής. [τιάνος,
Κ' οἱ γνωριμιές μου ἀφρόντιστα κ' οἱ ἀγνώριστοι κι' ὅλοι ὅλοι βιαστικά. [γυρίζαν,
Χαμογελοῦσαν οἱ ὄμορφες, ἐκεῖ ποὺ μ' ἀντικρύζαν, καταφρονετικά.
Συρμένη ἀπὸ τὴ θύμηση τοῦ μουσικοῦ βιολιοῦ μου κι' ἂν κάποτε καμιὰ
γύρευε σάμπως νὰ σταθῆ, τἄγριου θολοῦ ματιοῦ μου τὴν ἔδιωχνε ἡ φωτιά.
Κάτι ἔκρυβα στὸ λογισμό, στὴν ὄψη ἔδειχνα κάτι ποὺ μάκραινε γιὰ ὑστερνὸ
τὸ νιὸ τὸν ἀνοιχτόκαρδο, τὴν κόρη τὴ δροσάτη, καὶ ξένους καὶ δικούς.
Καὶ πέρασε, μὲ πλεύρισε καὶ σὰ σὲ δέηση στάθη καὶ σὰ γονατιστή.
Κ' ἦρθε σὰ νἄθελε ἀπὸ μὲ νὰ μάθη καὶ νὰ πάθη καὶ σὰν ἀνατολή.
Ἐπαιζε μὲ τὸν πέπλο της φιλῶντας τὸ κορμί της τἀγέρι τοῦ βραδιοῦ.
τἀνάβλεμα της χαΐδεμα τῆς νιότης ἡ φωνή της ρυθμὸς τοῦ τραγοδιοῦ.
Καὶ ντροπαλὴ καὶ πρόσχαρη καὶ θαρεμένη· ἡ χάρη τῆς κερασιᾶς ποὺ ἀνθεῖ, [χάρη
τοῦ χωραφιοῦ στεφάνωμα καὶ τοῦ μαγιοῦ καμάρι πρωτοῦ νὰ τρυγηθῆ.

Σὰν ἦρθε, γιατὶ ἔφυγε; Καὶ ποιός θὰ [σὲ χωρίση, τἀποσπερίτη φῶς
ἀπὸ τὸ βράδυ ποὺ φωτᾶ ;.., Κ' εἶχε τὰ χέδρα ἡ δύση, τὰ γούλια ὁ Ὑμηττός.
Ποιὸ χέρι μ' ὅ τὴν ἄρπασε; Θεὸς τὴν ἔχει στήλει; Δὲν ἔφτεξα.. Πονῶ
Δίψα τὸ στόμα μου ἔκαιγε. Μοῦ δρόσισε τὰ χείλ μιᾶς πηγῆς νερό.
Τἀχνάρια ἀπὸ τὰ πέδια της φωτίσματα κανούρ- Πίσω της τρέχω, ἐκεῖ [για.
τρέχω ὅλο τρέχω, ξέσκισα τὴ σάρκα στὰ παλούργια καὶ μάτωσα τὴ γῆ
Πέστε μου ποῦ εἶμαι; Στὸ βουνὸ; Στὴν Πολιτεία Τρελλὸς δὲν εἶμ' ἐγώ. [Στὸν κάμπο;
Καλοί μου ἀνθρωποι ἀκοῦστε με... Σπίτι ἄνοιξέ κῆπε σὲ ἀχταρῶ [μου νἄμ-ω,
Τὸ ξέρω νὰ τὸ σπῆτι νὰ! Μπῆκε εἶν' ἐκεῖ, μὲ ἡ πόρτα του κλειστή [τὴν εἶδα,
Τόφερα γύρω ὁλονυκτὶς τὸ σπίτι· ψεῦτρα ἐλπίδα κι' μ' ἀγρ' ἐδῶ κ' ἡ αὐγή.
Σκυλιά, καὶ μὲ δαγκώσανε· γειτόνοι καὶ μὲ πῆραν γιὰ κλέφτη, γιὰ φονιά·
καὶ βάρδιες, κι' ξυπνήσανε· καὶ δοῦλοι καὶ μὲ Θεέ μου! Τί ἀπονιά! [δεῖραν,
Κλέφτης δὲν εἶμαι, οὔτε φονιᾶς. Καλοί μου ἀν- σιγά, νὰ σᾶς τὰ πῶ. [θρῶποι, ἐλᾶτε,
Μιὰ μοῖρα μὲ κατάτρεξε, μὴ μὲ πετροβολᾶτε, τὸν ὀρφανό. Πονῶ.

Τὸ φράχτη σύντριψα, στὸν κῆπο μπῆκα, τὰ τὰ ξάφνισα, κ' ἐκεῖ [πολιά τῆς
φίλησα τἄνθια στὴ βραγιά, στὴ γῆ τὸ πάτωμά Κρῖμα εἶν' αὐτό, κριτή; [της.
Ἦρθα νὰ δῶ τὸν ἴσκιο της ἀπὸ τὸ παραθῦρι πρὶν σβύση τὸ κερί,
τὸν ἴσκιο ἀπ' τὸ κεφάλι της τὴν ὥρα ποὺ θὰ γύρη νὰ γλυκοκοιμηθῆ.
Πετροβολᾶτε με, ἄνθρωποι, βασάνισέ με, Ἀράπη, στὴ μαύρη φυλακή,
τὸ φῶς μου εἶν' ἀβασίλευτο, γνώρισα τὴν ἀγάπη. Σ' ἔζησα πιά, ζωή!

Κωστῆς Παλαμᾶς

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ

ΤΡΕΛΟΣ

Δὲν ὑπάρχει πιὰ κόσμος γιὰ μένα

Ο ΟΥΓΓΛΑ

Δὲν ξέρω πῶς γνωρίστηκαν.

Μιὰ μέρα τοῦ θερισταῖ τ ὺς εἶδα νὰ φιλιοῦνται πίσ' ἀπ' τὸ φράχτη τοῦ κήπου κι' ἄκουσα.

Μαρία μου!

Γιῶργο μου!

Θὰ μ' ἀγαπᾶς;

Θὰ σὲ λατρεύω!!

Αγκαλιάστηκαν. Τὸ τραγοῦδι τοῦ τζίτζικα σκέπασε τὸν κρότο τῶν χειλιῶν τους.

. . . . . .

Πέρασε καιρός. Ο Γιῶργος τέλειωσε τὰ Γυμνάσιο κι' ἔφυμε στρατιώτης. Τὸν πήγανε στὴ Σμύρνη γιὰ τὴν προγύμνασι κι' ἔπειτα θὰ τὸν στέλνανε στὸ μέτωπο. Ο Γιῶργος καθόταν μόνος του κάθε μέρα καὶ σκεπτόταν τὴν Μαρία. Τὶ ὄνειρα ἔπλαθε τὸ μυαλό του γιὰ τὴν εὐτυχία τους, δὲν γράφονται. Πότε θὰ γύριζε πίσω ἀπολυμένος ἀπ' τὸ στρατό; Πότε; Γι εὐτυχισμένοι θὰ ζοῦσαν κι' οἱ δυό τους!!!

Σιγά-σιγά μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις τὸν ἔπιανε μιὰ ἀφηρημάδα, ποὺ πλύθηνε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Δὲν κόντευε πιὰ κανένα συνάδελφό του. Ολο στὶς μοναξιὲς εὕρισκε τὴν χαρά του. Οἱ σκέψεις τὸν εὐχαριστοῦσαν.

Μιὰ μέρα ἦρθε ἡ διαταγὴ νὰ φύγουν στὸ μέτωπο. Τὸ ἄκουσε μ' ἀδιαφορία· τί τὸν ἔννοιαζε γιὰ τὸ μέτωπο: Μήπως κι' ἐδῶ δὲν ἦταν μακρυὰ ἀπ' τὴ Μαρία του; Λοιπόν; Τὸ ἴδιο εἶνε! Ἔφυγαν γιὰ τὸ μέτωπο. Κι' ἐκεῖ τὰ ἴδια. Οἱ ἴδιες σκέψες, τὰ ἴδια ὄνειρα, ἡ ἴδια ζωή. Δὲν ἔδινε προσοχὴ σὲ τίποτε. Ἔβγαζε τὴ φωτογραφία της ἀπ' τὴ τσέπη του καὶ τὴν κύτταζε. Τοῦδινε θάρρος. Οσο τὴν ἔβλεπε δὲν τὴν χόρταινε. Κάθε φορὰ ποὺ τὴν ἔβλεπε, τοῦ φαινόταν πιὸ ὤμορφη, θεά, πεντάμορφη λὲς τοῦ παραμυθιοῦ.

Μιὰ νύχτα εἶδε ἕνα ὄνειρο.

Βρισκόταν ἐκεῖ μιὰ ἐκκλησιὰ γεμάτο κόσμο. Ἡ ἐκκλησιὰ ἦταν τοῦ ἡ Μαρία ντυμένη στ' ἄσπρα. Οἱ παπάδες ψέλνανε. Παντρευόταν!!

Ἕνας δυνατὸς κτύπος τῆς καρδιᾶς του τὸν ξύπνησε. Κύτταξε ζαλισμένος γύρω του. Μεσ' τὸ ἀντίσκηνο 5 φαντάροι κοιμώντουσαν μὲ βαθειὰ καὶ δυνατὰ ροχαλιτά. Τ' αὐτιά του ἀκούγανε ἀκόμα τὸν ψαλμὸ τῶν παπάδων.

Ξα ἄπεσε μὲ τὴν σκέψι νὰ διώξη τὸν ἐφιάλτη ἀπὸ πάνω του.

Τὸ πρωΐ μόλις σηκώθηκε εἶδε τὸν ταχυδρόμο τοῦ τομέα του νἄρχεται. Εἶχε δυὸ μῆνες νὰ πάρη γράμμα ἀπ' τὴ Μαρία. Σίγουρα θἄχω σκέφτηκε. καὶ πλησίασε τὸν ταχυδρόμο.

— Δὲν ἔχω κανένα γράμμα; ρώτησε.

— Νὰ κυττάξωμε, τοῦπε ὁ ταχυδρόμος βγάζοντας ἀπ' τὴν πετσέτα τσάντα του καμμιὰ τρακοσαριὰ γράμματα. Η καρδιά του χτυποῦσε δυνατά. Μιὰ στιγμὴ ὁ ταχυδρόμος σταμάτησε γιὰ νὰ διαβάση μιὰ κακογραμμένη διεύθυνσι. Ο Γιῶργος περίμενε μ' ἀγωνία. Ο ταχυδρόμος κύτταξε ὅλα τὰ γράμματα.

— Δὲν ἔχεις τίποτα! εἶπε ξηρὰ καὶ τράβηξε..

Χίλιες ἰδέες περνοῦσαν ἀπ' τὸ μυαλό του. Γιατὶ νὰ μὴ γράφει; Κάτι συμβαίνει.

Ξαφνα ἦρθε στὸ νοῦ του τὸ ψεσινὸ ὄνειρο ἄλλη ἀγωνία. Αἰστανόταν ἀπὸ μέσα πῶς κάτι κακὸ θὰ τοῦ συνέβαινε.

Μὰ τὶ κακό;

Πάρα κάτω 3—4 φαντάροι πατριῶτες του διαβάζανε μιὰ ἐφημερίδα τῆς Πατρίδας των.

Ας πάω νὰ δῶ τὶ γράφει, σκέφθηκε καὶ πλησίασε.

Καλῶς τὸν Γιῶργο, φώναξαν ὅλοι τους μὲ μιὰ φωνή.

Μὰ τὶ ἔχεις ἐσὺ ἐπὶ τέλους μωρέ; ρώτησε ἕνας. Ολο σκέπτεσαι, ὅλο ἀφηρημένος εἶσαι. Τὶ διάλο ἔχεις; Τίποτα βρὲ παιδιά. Μόνο κάθομαι καὶ σκέπτομαι τέτοιαν ὥρα τὶ θὰ κάνουν οἱ φίλοι μας στὴν Πατρίδα καὶ μεῖς καθόμαστε καὶ κουβεντιάζωμε μὲ τὰ βουνὰ αὐτὰ ἄμε τὰ σταέφτομαι μ' ἔρχεται νὰ σκάσω.....ἄς εἶνε ὅμως τὶ νέα γράφει ἡ ἐφημερίδα;

Εμεῖς τελεῖ ἴσαμε· τοῦπε ὁ ἕνας. Κάθησε σὺ μὲ τὴν ἡσυχία σου καὶ διάβασέ την, κι' ὕστερα τὴν δίνεις στὸν Κώστα ποῦνε δικιά του.

Πολὺ καλά, εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ Γιῶργος παίρνοντας στὰ χέρια του τὴν ἐφημερίδα κι' ἀνάβοντας ἕνα τσιγάρο.

Κάθησε καὶ ἄρχισε τὸ διάβασμα.

Τὰ μάτια του τἄρριξε πρῶτα διὰ ἐπιτόπια.

Μὲ μιᾶς ζαλίστηκε. Τὶ βλέπω καλά; ψιθύρισε. Μὰ ὄχι δὲν μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό! Ω! Τὸ ψεσινὸ ὄνειρο!!

Σὰν ν' ἄκουσε πάλι τὸν ψαλμὸ τῶν παπάδων..

Δυστυχής! Δὲν μοῦ μένει πιὰ τίποτε.

Η ἐφημερίδα ἔπεσε ἀπ' τὰ χέρια του, κόπηκε ἡ ἀναπνοή του κι' ἔπεσε ἀναίσθητος εἶχε λιποθυμήση.

Τὶ εἶνε συμβῆ;

Καθῶς ἔπιασε τὴν ἐφημερίδα διάβασε στην ἐπιτόπια στήλη.

ΝΙΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΓΓΕΛΙΔΗ
ἠρραβωνίσθησαν

Δυὸ φαντάροι τρέξανε καὶ τὸν σήκωσαν, μουρμουρίζοντας.

Τί νἄχει αὐτὸς μωρέ; ρώτησε ὁ ἕνας. Μυστήριο! Κάτι θἄχει ὅμως. Δὲν τὸν βλέπεις κάθε μέρα ἀφηρημάδα ποῦ ἔχει.

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια τὸν πήγανε στὸ ἀντίσκηνο ποῦ χρησίμευε γιὰ τὴς πρῶτες βοήθειες.

. . . . . .

Εἶνε οἱ μέρες τῆς Μικρασιατικῆς ἐκκένωσης. Μέρες φριχτὲς ποῦ θὰ μείνουν ἀξέχαστες στὴν Ελληνικὴ Ιστορία. Ο στρατὸς διασκορπισμένος ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ξεσχισμένος, πεινασμένος, τρέχει στὴν πατρίδα του ποῦ τὴν λαχταρᾶ τόσον καιρό.

(Στὸ ἄλλο τελειώνει)

Κώστας Καρτέρης

ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΟ

ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΝΗ ΑΓΑΠΗ

Ηταν γλυκειά, δροσοστάλαχτη, πλανεύτρα ἡ βραδυά.

Κι' ἦταν χλωμό, πλέριο καὶ λαγαρὸ τὸ φεγγάρ' ἐκεῖνο τὸ μαγευτικό.

Ποῦ ἡ χρυσαφένιες του ἀχτῖδες, ξεδιαλίνοντας τὸ σκοτάδι, λουζόντουσαν μὲ χάρι, στὸ γλαυκογάλανο γιαλό.

Κ' ἀνάλαφρα τὸ κῦμα, τ' ἀπάνεμ' ἀπαλόδερνε, δροσᾶτο ἀκρογιάλι.

Γητεύτρα ἡ ἐρημιά, στάλαζε στὴν καρδιά, τῆς παρηγορᾶς μιὰ ψυχοσῶστρα σταλιά.

Ταξιδεύτρα μ' ἡ ψυχή, ἀπαλοπέταγ' ἀπ' τὴ γῆ, ζητῶντας μιὰ ζωὴ ἀποσταμένη, ψηλὰ στὰ μάγα χλωμ' ἀστέρια, ποῦ ξεμοναχιασμένη ζοῦσ' ἡ εὐτυχιά.

Καὶ στὴν ὥρα κείνη τὴ νοσταλγική, μέσα στὴν ἄτρεμη γαλήνη, τῆς μοναξιᾶς τὸ πικρὸ φαρμάκι, π' ἀλύπητα τρυγοῦσε τῆς ψυχῆς τὰ ῥάκη, φάνηκε στὴν ὀνειροπλέχτρα πειὸ πικρό, κειὸ δυνατό.

Καὶ στὴ μυστικὰ συγαλιά, ὁ καϋμὸς τῆς Αγάπης ξεχείλισε στὴν πονεμένη καρδιά....

Η καφτερὴ φλόγα τοῦ πόθου δυνάμωσε. Μὰ ἡ ψυχή μου ἔρμη καὶ μοναχή, βρισκόταν στ' ἀκρογιάλι. Καὶ μοῦ φάνηκε ἡ νύχτ' ἐκείνη, νύχτα τοῦ βαρεμοῦ, νύχτα πλατειὰ τοῦ πόνου.

Καὶ στὸ πικρὸ αὐτὸ λογισμὸ, βούρκωσε τῆς ψυχῆς τὸ θλιμμένο μάτι, μ' ἕνα βαρὺ, θολὸ, παραπονιάρικο δάκρυ, κύλισε βαρειά. Ραγίστηκαν τ' ἀράθυμα στήθεια, κ' ἕνας θλιβερὸς στεναγμὸς ἀχολόγησε. Μὰ ἡ μοίρα ἡ ἐλπιδοστίφανη, συντρόφισά μου γίνηκε ἀγνὴ καὶ μπιστεμένη.

Γιατὶ, ἄκουσες ὄμορφη κόρη τὸ παραπονιάρικο κλάμα τῆς ψυχῆς, τὸ βαρὺ στεναγμὸ, καὶ πρόβαλες λυγερὴ καὶ πλαδαρὴ τὸ φεγγαροπερύχιτο κορμί σου. Γλυκόπνοο τ' ἀγέρι, τὰ μῦρα τοῦ κορμιοῦ σου σκόρπιζε παντοῦ, λυγώνοντάς μου τὴν φτωχὴ καρδιά. Τὴν ὥρα κείνη, νεράϊδα λυγερὴ στάλαξες στὴν ὀνειρομάννα, τῆς ἡδονῆς τὸ μεθυστικὸ πιοτό ἀλυσσόδεσες μὲ τὰ δεσμὰ τῆς ἀγάπης τὴ δοχερὴ καρδιὰ καὶ σφυκτὰ τὴν τύλιξες στὸ ξόανο τοῦ λυ-

. . . . . .

Τί κι' ἂν στοῦ δάσους τὸ πυχτὸ σκοτάδι, ξάφνω χάθηκες παρθένα; Τί κι' ἂν ἐρνήθηκες μιὰ θερμὴ ἀγκαλιά;

Τραγουδήστρια ἡ καρδιά, τραγούδια θὰ σοῦ πλέκει, κι' ὁ λογισμὸς τὴν ἄϋλη εἰκόνα σου θὰ τρέφῃ.

Κ' ἐγώ, κόρη δροσάτη, θὰ νείρομαι, πάντα θ' ἀποθυμῶ, τὸ φεγγαρόβραδο κεῖνο, τὸ πρῶτο καὶ στερνό.

Βερ. Μοίρας

ΣΟΝΕΤΤΑ

ΘΛΙΜΕΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ολο καὶ ζων' μαυρίλα, καταχνιὰ, [πυχτὸ σκοτάδι
τὴν ἄπραγη παραδαρνούμενη, ἀλλ', [ψυχή μου.
Καὶ ἡ θλίψη βουδὴ συντρόφισσά [μου μπιστευμένη
στὴν ἄπλερη μὲ συντροφεύει, ἔρημη [ζωή μου.

—=—

Ολο καὶ νοιώθω ὁ δολερὸς, τὸ [δειλ' ἀποσταμένος
τ' ἀντρειωμένα τοῦ τρυγιτῆ τοῦ πό- [νου μου φτερά,
ἀλύπητα κ' ἀνομολόγητα νὰ μοῦ [συντρίβουν
τ' ἄγνωρ' ἀράθυμα μου στήθεια ἄσ [πλαχνα, θλιβερά.

—=—

Στὰ πειρωμέν' ἀπὸ τὴ πλέρια φλόγα [τῆς ὀδύνης στήθεια,
ποὺ ἡ δυστυχιὰ φωλιάζει μαυρο- [ντυμένη
φουσκώνει μαύρη τρικυμία μανια- [σμένη.

—=—

Καὶ μέσα στὰ πλατιὰ τὰ κύματα [τῆς ἀπελπισία;
δίχως πανιὰ καὶ ξάρτια ἡ καρδιὰ ἡ [πολεμένη,
λυκνίζεται σὰ μιὰ γολέτα ἀνεμοδαρ- [μένη.

Βερ. Μοίρας

ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΟ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Η μυριόβολη αὐγοῦλα ρόδιζε, τὰ πουλιὰ γλυκὰ τραγουδοῦσαν, κι' ὁ ἥλιος ἔριχνε μὲ χάρη τὰ χρυσαφένια δύχτια του. Μᾶς εἶχε πιάσῃ σκλάβους του μέσα στὸ πάρκο τοῦ κήπου μὲ τὴν ἀγάπη μου, τὴν ὥρα ποὺ γιορτάζαμε, τὸ πρῶτο μας φιλί. Ολα ἡ [illegible] ἦταν τριγύρο μας, κ' ἡ ὀρτοῦλα ποὺ-νε πλακώσῃ τὶς χλωρασιὲς τοῦ κήπου λαμποκεποῦσε τώρα σὰν ποιλάντι ἀπ' τὶς ἀντῖδες ποὺ σκορποῦσε ὁλοῦλε ὁ φωτοβόλος βασιλειᾶς τῆς μέρας.

Εκεῖ στὶς μεθυστικὲς εὐωδίες, καὶ στὸ γλυκὸ τραγοῦδι τῶν ἀηδονιῶν γινόταν ἡ ἐρωτική μας ὀρθοστασιά.

Ετσι δά, γερμένη στὴν ἀγκαλιά μου, καὶ ἀποκαμωμένη ἀπ' τὰ ἡδονοστάλαχτα λογάκια τῆς ἀγάπης, ποὺ πρωτόλεγε ἡ νειότη, ἔπαρνε τὸ πρωϊνὸ, ἀνονείρευτο ὕπνο. Νοστολγικὴ αὐγοῦλα, ποτὲ μοῦδὲ σ' ἀλεισμονᾶ.

Ο. Κρηναῖος

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ανήλιαγο βουνὸ,—ὁ Γολγοθᾶς τοῦ [Πόνου—
Τὴ δολερὴ μου σκιάζει, [illegible] η [ψυχή.
Στὰ μαῦρα σωθικὰ τῆς [illegible] ὁ [ἥλιος
δὲ φεγγοβολᾶ, μ' οὔτε ζωῆς κομπάν' [ἀχεῖ.

—=—

Καὶ μεσ' ἀπ' τ' ἄλυωτου κεφαλοῦ τὰ [βαρειὰ γνέφη
δὲ θὰ ῥοδίσῃ Τρισαλλεὶ [illegible] τοῦ [λυτρωμ[illegible] μου.
Τὰ στήθει' ἀλύπητα θὲ νὰ [illegible] ὁ [πόνος
κ' ἡ ἔγνοιες νὰ θαμπώνουνε τὸ φῶς [τοῦ λογισμοῦ μου.

Βερ. Μοίρας

(Απ' τοὺς θλιμένους στοίχους)

ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΦΙΛΙ

— Ελα φίλε μου, ἔμπα μέσα καὶ κάθησε νὰ φλυαρήσωμε λίγη ὥρα. Επιμένεις νὰ σοῦ πῶ τὴ θλιβερὴ ἱστορία ποὺ μὲ συνδέει μ' αὐτὸ τὸν τόπο; Ἀφοῦ θέλεις θὰ σοῦ τὴν πῶ. Κάθησε ὅμως πρῶτα ἀναπαυτικὰ σ' αὐτὴ τὴν πολυθρόνα, πᾶρε σιγάρο ἢ πούρο καὶ πές μου τί προτιμᾶς; νὰ σοῦ σερβίρω π ό ρ τ ο ἢ γ ο υ ἴ σ κ υ; Προτιμᾶς τὸ πρῶτο; Ὡραῖα. Συμφωνῶ κι' ἐγὼ μαζύ σου.

Θυμάσαι, καϋμένε, σὰν εἴμαστε νέοι κι' οἱ δυὸ καὶ πρωτόρθαμε στὸ Παρίσι!. Τί γλέντι τρελλὸ ἔ; Εγὼ ἔγραφα στίχους κι' ἔτρωγα λεπτὰ τοῦ πατέρα μου, ἐσὺ τὰ ἔτρωγες χωρὶς νὰ κάνῃς οὔτε στίχους! Υστερα ἐχωρίσαμε ἀναγκαστικῶς ἔφυγες, ἐξ αἰτίας τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ποὺ νἄξερα πῶς θἄκανα τόσα χρόνια νὰ σὲ ἰδῶ!

Από τότε χρονολογεῖται τὸ ἱστορικό μου εἰδύλλιο. Γελᾶς; κι' ὅμως μπορῶ νὰ πῶ πῶς μοῦ κατέστρεψε τὴ ζωή μου.

Ακουσε λοιπόν:

Δυὸ τρεῖς ἡμέρες μετὰ ποὺ ἔφυγες γνωρίστηκα μὲ μιὰ μικρούλα, ποὺ ἠργάζετο ὡς ὑπάλληλος σὲ κάποιο ἐμπορικὸ κατάστημα. Τὴν λέγανε Λουλοῦ κι' ἦταν ξανθιά, λεπτὴ μὲ ὡραῖα, γαλανὰ μάτια καὶ μ' ἕνα προσωπ κι γλυ ό. Τὴν συναντοῦσα κάθε βράδυ στὸν δρόμο μου, γιατὶ τὸ κατάστημα π ὺ ἠργάζετο ἦταν κοντὰ στὸ σπῆτι ποὺ ἐκαθόμαστε καὶ κάναμε σχεδὸν κάθε μέρα τὸν δρόμο μαζύ. Ἐγὼ τὴν ἔπερνα ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο πεζοδρόμιο κα', καθὼς ἤμουν αἰσθηματίας τότε, ἡ καρδιά μου ἐκτυποῦσε δυνατὰ κάθε φορὰ ποὺ τὴν ἔβλεπα. ἀλλὰ θυμᾶσαι πόσο δειλὸς ἤμουνα καὶ ποτὲ δὲν τολμοῦσα τίποτα περισσότερο. Εἶχα συνηθίσει μόνον καὶ κάθε ἀπόγευμα τὴν ἴδια ὥρα ἀσυναισθήτως τὰ βήματά μου μ' ὁδηγοῦσαν στὸ δρόμο της, τὴν ὥρα ποὺ ἤξερα πῶς ἄφηνε τὴ δουλειά της.

Ενα ἀπόγευμα βρεθήκαμε μπερδεμένοι καὶ οἱ δύο, ἀνάμεσα σὲ κάτι ἁμάξια, ἐγὼ εἶτα κάτι, δὲν θυμοῦμαι: ἐκείνη χαμογέλασε κ ἀκολουθήσαμε τὸν δρόμο ὠλυακόντας ὁ ἕνας στὸ πλευρὸ τοῦ ἄλλου.

Αὐτὸ ποὺ ἔγεινε κείνη τὴν ἡμέρα τυχαίως ἐπανελήφθη τὴν ἄλλην, ὅσο ποὺ κατήντησε καὶ γιὰ τοὺς δυό μας συνήθεια. Κάθε ἀπόγευμα τὴν συνώδευα ὡς τὸ σπῆτι τις καὶ ἀποχαιρετιόμαστε σὰν καλοὶ φίλοι.

Γιατὶ φίλοι ἤμαστε τίποτα περισσότερο. Η Λουλοῦ φαινόταν εὐχαριστημένη νὰ μὲ βλέπῃ. Σιγά-σιγὰ μοῦ διηγήθηκε τὴν ἱστορία της: Ο πατέρας της εἶχε πεθάνει, τὶ μητέρα της τὴν εἶχε ἀποκυρήξει, γιατὶ ἦταν ἀνήθικη, κι' αὐτὴ ἔζοῦσε μὲ τὴν ἐργασία της, μὴ βλέποντας κανέναν ἄλλο ἀπὸ τὸν καταστηματάρχη της καὶ τοὺς πελάτας. Εμιλοῦσε πάντα γιὰ τὰ στραβὰ τῆς ζωῆς καὶ γιὰ τὴ δυσκολία ποὺ συναντᾷ ἕνα κορίτσι ὅταν θέλῃ νὰ μείνῃ τίμιο.

Εννοεῖται ὅλα αὐτὰ μὲ ὑποχρέωναν νὰ τὴν σεβασθῶ, ἀλλὰ τὸ αἴσθημά μου ἐπροχωροῦσεν. Ενα βράδυ ἐπρότεινα νὰ πᾶμε λίγο περίπατο εἰς τὸ Λάσος καὶ τὸ ἐδέχθηκε.

Στὸ γυρισμὸ γιὰ πρώτη φορὰ ἐτόλμησα νὰ περάσω τὸ μπράτσο μου μέσα εἰς τὸ δικότης καὶ ἡ Λουλοῦ δὲν τὸ ἀπέκρουσε.

Τὸ βράδυ, ὅταν ἐχωρίστήκαμε, τῆς ἐφίλησα τὸ χεράκι καὶ ἀφοῦ δὲν μοῦ ἔφερε κομμία ἀντίρρησι τῆς τὸ φιλοῦσα κάθε βράδυ ποὺ χωριζόμαστε.

Πέρασαν ἔτσι κάμποσες ἑβδομάδες, πηγαίναμε τακτικὰ περίπατο, μὰ ἡ Λουλοῦ εἶχε χάσει τὴν εὐθυμία της καὶ φαινόταν πάντα ἀνήσυχη.

— Τί ἔχεις, Λουλοῦ; τὴν ἐρώτησα ἕνα βράδυ ἐνῷ ἐκαθόμαστε σ' ἕνα μπάγκο ἀπόκεντρο—γιατὶ εἶσαι μελαγχολική;

Δὲν μοῦ ἀπήντησε καὶ μόνον ἀφοῦ τὴν ἐβίασα ἀναγκάστηκε νὰ μοῦ πῇ πῶς τὴν ἐστενοχωροῦσε τὸ ζήτημα τῆς μητέρας της.

Εἶχε ἀνακαλύψει τὸ κρυσφύγετό της κ ὶ τὴν ἐξεβίαζε νὰ πάῃ μαζύ της...

— Λουλοῦ, τῆς εἶπα, ξεχνᾶς πῶς εἶμ' ἐγὼ ἐδῶ.

Γύρισε τὸ ξανθὸ κεφαλάκι της, μ' ἐκύτταξε μὲ λίγη ἀπορία καὶ τὰ ἐκφραστικά της μάτια μοῦ εἶπαν ἔλη τῆς τὴ σκέψη.

— Δὲν εἶσαι σὺ ἱκανὸς γιὰ μιὰ τέτοια θυσία. Σ' εὐγνωμονῶ γιὰ τὴν καλωσύνη σου, μὰ δὲν πιστεύω.

— Λουλοῦ! τῆς ξαναεῖπα μὲ τόνον ἱκετευτικό.

Καὶ τότε τί νομίζεις; Μ' ἕνα ἀπότομο κίνημα ἀγκάλιασε τὸ κεφάλι μου κι' ἐκόλλησε τὰ χείλη της στὸ στόμα μου. Υστερα ἐτραβήχθηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μου ἄγρια κι' ἔφυγε τρέχοντας χωρὶς νὰ πῇ λέξι.

Από τὴν βραδειὰ ἐκείνη δὲν τὴν ξανοεῖδα ποτέ!

Ναί, φίλε μου, ἐδῶ τελειώνει τὸ εἰδύλλιό μου. Λίγες μέρες ἀργότερα ἐμάθαινα ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες πῶς εἶχε πέσει 'στὸ Σηκουάνα κι' ἐπνίγηκε. Βρῆκαν τὸ πτῶμα της παραμορφωμένο.

Κοϋμένη μικρούλα! Ηταν πολὺ τίμιο πραγματάκι γι' αὐτὴ τὴν ἄθλια ζωή!...

Μετάφρασις Α. Μ. P. Reniau

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΟΝΕΙΡΟ

Βουβός, σὰν μιὰ σκιά, ἀργοπερνοῦσε τ' ἀκρογιάλι.

Ο οὐρανὸς εἶταν ξάστερος.

Τὸ φεγγάρι μισόγιομο, σὰν ἀσημένιος δίσκος βρήσκουνταν στὴ μέση τ' οὐρανοῦ.

Η θάλασσα εἶταν ἀσημένια ἀπ' τὶς ἀχεῖδες τοῦ φεγγαριοῦ.

Ασημένια εἶταν καὶ τὰ κυματάκια ποῦ ἀπαλοχάϊδευαν τ' ἀκρογιάλι.

Στὸ πλάγι μου ἀργοπερπάταγες καὶ σύ.

Τὸ πρόσωπό σου εἶχε τὸ γρῶμα τοῦ φεγγαριοῦ.

Τὰ μαλλιά σου εἶταν σὰν ἀπὸ χρυσάφι.

Ετσι καθὼς εἴσουν ἔμοιαζες σὰν θεά.

Μὰ θεὰ θά 'σουν, γιατὶ σὰ θέλησα νὰ φέρω 'στὰ χείλη μου τὸ λευκό σου χεράκι γίνηκες ἄφαντη, ἀφήνοντάς με πάλι ἔρημο μέσ' τῆς νυχτιᾶς τὴν ἄπειρη μαγία.

Νίκος Αδης

ΙΝΤΕΡΜΕΝΤΖΟ

Θάβαλα νὰ πνίξω τὴ ψυχή μου σ' ἕνα κάλλημα ἑνὸς ἄ πρου κρίνου. Ο ἄσπρος κρῖνος πρέπει τότε νὰ μετρμυρίση ἕνα τραγοῦδι γιὰ τὴν ἀγάπη μου.

Τὸ τραγοῦδι πρέπει νὰ τρέμη καὶ νὰ ριγίζη, ὅπως τὸ φιλὶ ποῦ μοῦδωσαν κάποτε τὰ χείλη της σὲ μιὰ ὥρα μυστηριώδη καὶ τρυφερή . . .

Εκλαψα στ' ὄνειρό μου, ὀνειρεύτηκα ὅτι μ' ἄφησες, ξύπνησα κ' ἔκλαψα ὕστερα πολύ.

Εκλαψα στ' ὄνειρό μου, ὀνειρεύτηκα ὅτι μ' ἀγαποῦσες ἀκόμα· ξύπνησα κι' ὁ χείμαρρος ἀπ' τὰ δάκρυά μου τρέχει πάντα....

Η φιλύρα ἄνθιζε, τ' ἀηδόνι τραγουδοῦσε, ὁ ἥλιος ἔρριχνε σ' ἐμᾶς βλέμματα σκυθρωπά· τότε εἴπαμε ψυχρὰ, ἀντίο, καὶ μεῖκανες εὐγενικὰ τὴ πειὸ εὐγενικὴ ὑπόκλεισι τοῦ τοῦ κόσμου.

Ε. Χάϊνε

Παληὲς Φίμες

ΠΟΘΟΠΛΑΝΤΑΓΜΕΝΗ

Κάτω στὸν Μαραθόκαμπο ποὺ ὅλο-
[νυκτὶς θερίζουν
κάποιος λεβέντης θεριστὴς ψηλὸ τρα-
[γοῦδι λέει
κι' ὅ, τὸ ξημέρωμα ξυπνᾶν βαστάει
[ὅλον τὸν κάμπο
βαστάει κ' ἐμένα ξύπνηγη τὴν ποθο-
[πλανταγμένην
δέκα βραδιὲς ὁλόβολες στὰ παραθύ-
(ρια ἀπάνου
κι' ἀπὸ τὸ ἠχὸ τοῦ τραγουδιοῦ κι'
[ἀπ' τὴν γλυκειὰ φωνή του
τὰ νυσταγμένα μάτια μου τὸν ὕπνω
[δὲν τὸν θέλουν.
Τὸν νηὸν αὐτὸν τὸν θεριστὴ ποῦ τρα-
[γουδάει τὴ νύχτα
νὰ κάτεχα, νὰ γνώριζα! Ηλιε, γλυ-
[κὲ πατέρα.
Ηλιε, ὅποῦ μου χάρισες τόση ἐμμορ-
[φιὰ ἐτὸν κόσμο,
μὴ τὰ χαλᾶς τὰ νιάτα μου καὶ μὴ τὰ
[φαρμακώνη,
μὲ τὶς χρυσὲς ἀχτίνες σου δεῖξε μου
[μ' ἀν ἡμέρα
τὸν νιὸ αὐτὸν τὸν θεριστὴ ποῦ τρα-
[γουδάει τὴ νύχτα,
νὰ τὸν γνωρίσω νὰ τὸν δῶ, διάνεμμα
ἀ τοῦ κάμω
ἡν [illegible] μὴ τραγουδάς, στὸν κά-
[πο νὰ [illegible] βγαίνη,
νὰ [illegible] μὲ τοῦ φεγγαριοῦ τ' ἀπό-
[κια στὴν αὐλή μου.
νὰ τὸν χορταίνω φίλημα, νὰ τὸν χορ-
[ταίνω ἀγκάλια.

† Κωσ. Κρυστάλλης

Δρμενικὴ φιλολογία

—ΟΡΚΟΣ ΑΓΑΠΗΣ—

Υπὸ Αρσὰκ Τωμπαζινιὰν

Ἠολάντησε τὴ δροσερή του ἀσπράδα στὴ λάμψη τῆς αὐγῆς ὁ κρῖνος κι' εἶπε:

— Θὰ μ' ἀγαπᾶς πάντα;

— Αἰώνια.. ψιθύρισεν ἡ πεταλοῦδα πιάζοντας τὸ μικρὰ παρδαλὰ φτερά τη.

..Καὶ ἡ αὔρα ποῦ περνοῦσε, χαμογέλασε αἰματηρά...

Spidee

ΜΟΥΡΜΟΥΡΙΧΤΟΣ ΑΠΟ ΜΝΗΜΑ

Λαλεῖ τ' ἀηδόνι στὴν ἰτιά μου
τὴ χρυσωμένη ἀνατολὴ
θρυνεῖ ὁ γκιόνης στὸ σταυρό μου
μεσ' τὴ νυχτιὰ τὴ σκοτεινή.

Θρυνεῖ κι' ἕνα ὀρφανὸ παιδάκι
μὲ τοῦ ἥλιου τὴ χρυσοφυγὴ
ποὺ κάθε γιορτερὸ βραδάκι
κλαίει νὰ τοῦ γιάνη ἡ πληγή.

Πᾶνος Βελόνης

ΔΙΑΚΟΣ

— Σκέψη μου σᾶφισα νὰ ῥοβολᾷς
ἀνέμποδη σὰν τὸ σκυλί μας
σὰν τὸν ἀητὸ στὰ κορφοβούνια
ἐοὺ νὰ τρέχης καὶ νὰ φεύγης.
Μὰ σὰν τὸ γέρο Χάρο τὸ ναι δῆς
κι' ἀποθυμήσης τὴ ζωή μα,
τότε ἀνήμερα ἡ πλάση νὰ σὲ δεχτῆ
τὴ ἀνήμπορος ὁ πλάστης.
— Εἶδα τὸ γέρο χάρο καὶ νὰ ῥοβολᾷ
σιὴ στάνη ποὺ καθόμουν.
Εἶδα καὶ τὴ ζωὴ νὰ μ' ἀποχαιρετᾷ
κι' ἀκόμα ποιά; τὴ μυτεριά μας.
Καὶ μιὰ ποὺ ὁ ἥλιος ἔφεξε καὶ ξύπνησα
ἀπ' τὸν γλυκὸ τὸν ὕπνο ποὺ κοι-
[μώμουν.
Σ' εἶδα, ὦ πλάση, νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ
καὶ τῆς στεριᾶς νεράϊδα.

Δ. Λντη;

Ο Ελληνικὸς στίχος

ΥΙΟΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

VIII

Δυὸ νήπια σερπετὰ τὸν τρύγο
στ' ἀμπέλι, δίπλα σὲ μιὰ σοῦδα,
πιάσαν μιὰ νεροπεταλοῦδα,
κεῖταν χαρά τους. Μὰ σὲ λίγο
φτερὰ καὶ πόδια τῆς μοδήσαν
κ' ὕστερα κλαῖγαν. Συμφορά τους!
Υἱοὶ ἀνθρώπων καθὼς ἦσαν
μόνοι σκοτώσαν τὴ χαρά τους!

(«Οχτάβες») **Μ. Φελήντας**

ΟΤΑΝ ΑΚΟΥΣ

Οταν ἀκοῦς τὴ νύχτα, τὸ πικρὸ κλάμα τοῦ Γκιόνη.

Οταν φυσᾶ καὶ νιόθης τὸ θλυβερὸ μουρμουρίχτὸ τοῦ κηπαρισιοῦ.

Οταν τὰ νεκρομένα φύλλα σέρνουνε, ὅσ' ν' ἀὰ τρίζουνε σταυροί.

Οταν βλέπεις τὸ κύμα, παραπονιάρικο, νὰ ξεψυχᾷ στὴν ἀμμουδιά.

Νὰ ξέρης πῶς εἶνε ἡ ψυχή μου ποῦ μοιρολογεῖ καὶ παραπονιάρικα λόγια σοῦ ψυριρήζει.

(διασκευή) *Νῖκος Ἄδης*

ΞΑΝΑΝΟΙΩΜΑ

Σὰν τὴν ἀξέχαστη φορά, ποῦ κόρη
[λιγωμένη
ἀπὸ τὸ πόθο σου τὸ νειὸ ποῦ σοῦ
[ξυπνοῦσε αἷμα
στὴν ἀγκαλιά μου ἔγιρες, καὶ ὅλη
[διψασμένη
μοῦ ρούφηξες μόν' τὰ φιλιὰ τὰ πῆ-
[ρε ἕ α ἕνα.
Σὰν τὸ γλυκὸ ἀπόδραδο στὴ, φεγγα-
[ρολουσμένη
ἀκρογιαλιὰ π' ἐμείναμε στὴ μέθη
[ξεχασμένη.
Ετσι καὶ πάλι ὥμορφη, θέλω νὰ
[ξαν' ἀρχίσω
σὲ μιὰ πλατειὰ ἀκρογιαλιά, τὸ σπίτι
[μας νὰ χτίσω
τὸ μαγεμένο σου κρασί, νὰ πιῶ καὶ
[νὰ μεθύσω
κι' ὕστερα 'πα' στὰ στήθια σου κό-
[ρη νὰ ξεψυχίσω.

«Α' ΠΤ ΑΠΟΝΟΣΤΑΛΑΧΤΑ»
Καλλονὴ—Μυτιλήνη

Απόστ. Ν. Παπαμαλῆς

ΤΟ ΚΑΤΡΑΚΥΛΙΣΜΑ

Φοβερὸ σῶμα καὶ ξλεβέτικη κορμοστασιά, γέρος μὲ ζωηρὲς χαραγμένες γραμμὲς στὸ κούτελο, ἡλιοκαμένος [illegible] καὶ χαμόγελο στὰ χείλια του· στὸν ὦμο του ἔχει πάντα ρυγμένο σάκκο πάντα ἄδειο· ἔχει ἁπλωμένο πάντα τὸ χοτρὸ μαῦρο χέρι του στὸ ρωλόνι, καὶ χωρὶς ἀπατοχὴ περιμένει ν' ἁρπάξῃ τὴν ὥρα ποῦ φεύγει, γιὰ νὰ τὴ ρίξῃ ἀχόρταγα [illegible] στὸ σάκκο του, μέσ' τὸ βάραθρο αὐτό, μέσ' τὴ λησμονιά, ποῦ δὲ γυρνᾶ πιά· καὶ εἶνε ἀγύριστη· [illegible] οἱ ὧρες κι' ὁ γέρος μὲ τὴν ἴδια πάντα λαχτάρα τὲς ρίχνει στ' ἀγέμιστο σακκοῦλι του, στὸ κρεμνὸ αὐτό.

Ἐπὶ τέλους πῆρα τὴν ἀπόφαση. Θέλησα, ἂν καὶ βρήσκουμαι μονάχος στὸν ἄπονο τοῦτο κόσμο, τρώγωτας μὲ τὴ πολλή μου δουλειὰ τὸ λίγο ξερὸ ψωμί μου. Θέλησα νὰ πάγω σὲ μιὰ χαρὰ, σὲ μιὰ διασκέδαση, σ' ἕνα παναγύρι καὶ τ' ἀπεφάσισα.

Δυνατὸ, ὁλόγυρα φεγγάρι εἶχε τὴ βραδυὰ αὐτή, μέρα θαρρεῖς κι' ἦτανε· στὴ φάτσα του, χαμόγελο ἔβλεπε κανείς· ὁ δρόμος μὲ τὸ γλυκὸ κι' ἥσυχο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ μὲ τὴ κίνησι τῶν πανηγυριωτῶν ἔδειχνε κι' αὐτὸς τὴν ὄψι του πανηγυριάτικια· ἀραμπάδες, αὐτοκίνητα, ἁμάξια, ἄλογα καὶ τόσα ἄλλα, χρησιμεύανε γιὰ τὴ μεταφορὰ τῶν πανηγυριωτῶν, μὲ τὴ χαρὰ ζωγραφισμένη στὰ μούτρα τους· ἀμανέδες, τούρκικα σορκιὰ, τραγούδια, ἀκούγουταν μέσ' ἀπ' τοὺς ἀραμπάδες ποῦ κάνανε μεγάλο κρότο τὰ καρούλια του, πάνω στὰ πεζοδρόμια τοῦ δρόμου· γαϊδουράκια ἔβλεπες στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου νὰ πηγαίνουν σιγὰ-σιγὰ λὲς ξεπίτηδες καὶ τὄκαναν. Σὰν ἀστραπὴ περνοῦσε τ' αὐτοκίνητα μὲ τὰ δυνατά τους φῶτα, καὶ χάνουταν μέσ' ἀπ' τὰ μάτια μου, κι' ὕστερα μιὰ σκόνη. ὡς ἐκεῖ ἀπάνου· θαρρεῖς καὶ σ' ἔφραζε τὸ δρόμο· οἱ ἐπιβάτες τους, ἦτανε βουβοὶ, βέβαια σὰ πλούσιοι, καὶ τὸ σοβαρό τους.

— Ὀλ' αὐτοὶ ποῦ πηγαίνανε;

— Ποῦ;... στὸ πανηγυρισμένο χωριὸ· κι' ποῦ πήγαινα κι' ἐγὼ, μὰ γὼ δὲν ἔμειαζα αὐτοὺς· αὐτοὶ ἦτανε χαρούμενοι· μὰ γὼ τώρα μετάνοιωνα γιὰ τὴν ἀπόφασί μου· νηστικὸς θὰ περνοῦσα τὴ μέρα μου, γιατὶ δὲ θὰ δούλευα· νηστικός;... σκοτεινὸ ἤτανε τὸ μυαλό μου· νὰ σκφτῇ δὲ μπορεῦσε· μόνο βάδιζα μέσ' τὰ σύνεφα τῆς σκόνης.

Ἕνα δαιμονισμένο αὐτοκίνητο πέρασε· τὸ σφύριγμά του τὄνοιωσα κοντά μου, ἕνα ἄλλο κατόπι του, μὲ πιὸ πολὺ δύναμι τρεξήματος ἀγγιξε τὸ σάκκο μου· μὲ πέρδεψαν δὲν ἤξερα ποῦ νὰ πάγω· ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ ἕνα ἄλλο θαρρεῖς ἐπιτίδας καὶ τὄκαναν· αὐτὸ ἐρχόταν κατ' ἐπάνω μου μὲ μιὰ δαιμονισμένη δύναμι τρεχάλας τὰ σωθικά μου πάγωσαν [illegible] τὸν ἑαυτό μου· τὸ αἷμα μου δὲ ξέρω ἂν κυλοῦσε βιαστικὰ ἢ ἂν στάθηκε. γιὰ μιὰ στιγμὴ μοῦρθε ἡ σκέψι καὶ τεινάχτικα μὲ μιὰ δύναμι, εἶνε δύναμι τοῦ ἀπελπισμένου αὐτή, στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου· ἀλλὰ ἀλλοί μου.... ἀνατριχίλα σ' ὅλο μου τὸ σῶμα καὶ τὰ νύχια μου πάγωσαν· δυνατὸ; ἀγέρας φύσα τὸ σῶμα μου· τὸ αἷμα μου στάθηκε παγωμένο· εἶχα πέσῃ στὸ κρεμνό!!.... εἶχα τὰ μάτια μου κλειστὰ γιὰ ναῦρω ἔτσι τὸ θάνατο.

Ἀγγίδες χώθηκαν στὸ παγωμένο μου σῶμα· εἶχε σταματήσει τὸ φοβερὸ αὐτὸ κατρακύλισμα, κι' εἶχα πέσῃ πάνω σὲ βελανιδιὲς ποῦ ριζομένες στὰ πλάγια τοῦ κρεμνοῦ μὲ σταματήσανε.....ἤμουν ἥσυχος..... κάμποση ὥρα πέρασε καὶ σὰ νὰ συνήρτα· κάτι φωνὲς ἄκουσα ἀπὸ πάνω μου· ἤμουν μπρούμητα πεσμένος καὶ γύρισα, νὰ ἴδω μὲ μεγάλο κόπο· δὲ μπόρεσα νὰ κρατήσω ἕνα ὄχ!...μόλις ἄνοιξα τὰ μάτια μου κρύος ἱδρὼς θαρρεῖς καὶ μέλευσε· εἶδα κάτι κεφάλια πολὺ ψηλὰ ποῦ μὲ φωνάζανε· ἦταν πολλοὶ κεῖνοι ποῦ μὲ βλέπανε· θυμήθηκα τὸ πέσιμό μου, τὴ θέση μου κι' ἔκλαψα· μαζὶ κλέγανε καὶ γυναῖκες; ποῦ μὲ βλέπανε ἀπ' τὰ ψηλὰ καὶ μὲ λυπούντουσαν· αὐτὸ πεῦχε τὸ κατραμένο αὐτοκίνητο κίτρινο ἦτανε τὸ χρῶμά του· μὲ τὸ λυπητερό μου βλέμμα τοὺς ζητοῦσα βοήθεια, γιατὶ ἡ μιλιά μου εἶχε κοπῇ καὶ δὲ πορροῦσα νὰ μιλήσω. Ἀκουσα μιὰ φωνὴ ἀνδρικιὰ ποῦ μεῦλεγε νὰ πιάσω ἕνα σχοινὶ ποῦ μεῦχαν ρίξῃ· ἔρριψα τὸ φοβισμένο βλέμμα πλάϊ μου καὶ τὸ εἶδα· μ' ἔκανε νόημα ποῦ ἤθελε νὰ πῇ νὰ περάσω τὸ χέρι μου στὴ θηλιά του γιὰ νὰ μὲ τραβήξουνε· ἔκανα ὅτι μεῦλεγε ἡ βαρειὰ φωνή του πεῦβγενε ἀπ' τὰ τριχωτὰ στήθεια του ἐρχότανε ἀδύνατη στ' αὐτιά μου.

Σὲ λίγο ἀνασηκονόμουνα· ὄχι μονάχος μου γιατὶ ἤτανε μαραμένα τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια μου, τὰ κορμί μου εἶχανε παραλύσῃ ἀπὸ τὸ τρόμο· μὲ τραβοῦσανε.

Ξάφνου ἔπεσα· δὲ ξέρω πῶς, τὸ σχοινὶ κόπηκε; τὰ χέρια μου παραλύσανε καὶ τ' ἄφησα; μὰ δὲ ξέρω [illegible]; ἀλλαγο ἄκουσα θαρρῶ ἀπὸ πάνω· ὅμως ἐγὼ ἔπεσα· ἔπεσα πάνω σ' ἕνα βράχινο ὄγκο πεῦβγενε ἔξ' ἀπ' τὸ κρεμνό!!!!... καὶ μὲ τὸ θεώρατο αὐτὸ χτύπημα βγῆκ' ἕνας βαρὺς ἀναστεναγμὸς ἀπὸ τὰ στήθεια μου..... κι' ἀλάφρηνα.....

. . . . . .

γύρισα πλευρὸ στὸ στρῶμα μου καὶ ξαναποιμήθηκα,

Ὀχτόβρη;

Δῶρος Πανδῶρας

ΠΑΡΑΛΗΡΗΜΑΤΑ

ΜΟΝΑΞΙΑ

Τῆς Α.

ποῦ μοῦ χάρισε τὴν ἔμπνευσῃ

Βαρειὰ πλάκωσε ἡ νύχτα ἀγάπη μου. Σκοτάδι παντοῦ βασιλεύει. Ἀγέρας δυνατὸς βογγάει χτυπῶντας τὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων,

Κλεισμένος μέσα στὸν πύργο τῆς θλίψεως κατιλοβαίνω τὴν μοναξιά. Τὶ κρύα ποῦ εἶνε ἐδῶ μέσα ἀγάπη μου! γιατὶ νᾶναι τόσο κρύα; τὶ θλίψη ποῦ μ' ἔχει κηριέψει!

Μιὰ στιγμὴ σταμάτησαν ὅλα. Τίποτα δὲν ἀκούγεται. Μονάχα ἕνα γλυκὸ θρόϊσμα ποῦ κάνουν τὰ φύλλα τῶν δέντρων.

Ἔκλεισα τὰ μάτια μου. Θλεζῶντανη σὲ βλέπω κοντά μου νὰ χαμογελᾶς Τί ζέστη ποῦ κάνει! Γιατὶ νᾶναι τόση ζέστη ἀφοῦ εἶνε χει-

μῶνας;

Ανοιξα τὰ μάτια μου. Τὸ κρύο ἐννοιωσα βαθειά μου! ἄλι ξανάρχισε ὁ ἀγέρας νὰ χτυπᾶ μανιασμένος τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων. Βροχὴ ἄρχισε σιγὰ νὰ πέφτει, κι' ἀκούγω τὸν τρελλὸ πόλεμο ποῦ κάνει μὲ τὸν ἀγέρα.

Γιατὶ νὰ μὴν εἶμαι ποιητὴ; νὰ γράψω ἀγάπη μου στίχους; Νὰ ἡ Νύχτα. Νὰ ἡ Εκάτη.

Μιὰ γρηὰ ἀκακία λυγίζει ἀπ' τὸ μάνιασμα τ' ἀγέρα. Η βροχὴ χτυπᾶ στὰ τζάμια τοῦ παραθυριοῦ. Πῶς φοβοῦμαι ἀγάπη μου!! Τὶ μοναξιά! Θὰ κάθουμαι πολὺ καιρὸ ἀκόμα μονάχος μου; Εἶμαι κατεδικασμένος νὰ περιμένω αἰώνια τὴν εὐτυχία; Θ' ἀργήσῃς νἄρτῃς ἀγάπη μου;

. . . . . .

Ο ἀγέρας χτυπάει μανιασμένος τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων. Η γρηὰ ἀκακία λυγίζει ἀπ' τὸ μάνιασμά του, ἀφίνοντας ἕνα παραπονετικὸ τρίξιμο. Ξεψυχ ει τότε πειά. Νὰ ἡ βροχὴ, ὁ ἀγέρας, ἡ Νύχτα, ἡ Εκάτη, τὰ μυστήρια καὶ τῶν δυό. Τὶ μοναξιά!!!

Οχτώβρης τοῦ 1723.

Κώστας Καρτέρης

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΦΤΩΧΟ ΡΙΑΚΙ

Alphonse Karr

Ηταν ἕνα εὐτυχισμένο ρυάκι.

Δὲν ἔκαμε ἄλλο, ἀπὸ τοῦ νὰ τρέχῃ, νὰ εἶναι διάφανο, καὶ νὰ τραγουδῇ ἡδονικά, ἀνάμεσα στὰ ξανθιὰ λούλουδα, καὶ στὰ Απριλιάτικα μῦρα.

Αλλὰ ὁ οὐρανὸς κ' ἡ γῆ ζήλεψαν τὴν εὐτυχία καὶ τὴ καλοπέραση τοῦ φτωχοῦ ρυακιοῦ.

Καὶ νά!! Μιὰ μέρα ἕνας ἄνθρωπος, ντυμένος φτωχικά, διάβαινε μεσ' ἀπὸ τὸ μεγάλο καὶ πυκνὸ δάσος.

Ξάφνου ἄκουσε τὸ γλυκὸ τραγοῦδι τοῦ ρυακιοῦ, κ' ἔτρεξε σιμά του.

«Καλό μου ρυάκι» τοῦ εἶπε, «ἐσύ κυλᾶς τὰ διάφανα νερά σου καὶ τραγουδᾶς ἀμέριμνα, χωρὶς κόπο. Μὰ ἐγὼ δουλεύω ὁ δολερὸς καὶ κουράζουμαι. Πιστεύω ὅμως πῶς θὰ μποροῦσες λιγάκι νὰ μὲ βοηθήσῃς. Θὰ κάμῃς μιὰ δουλειὰ, ποὺ δὲν τὴ ξέρεις. Θὰ τὴ μάθῃς ὅμως. Περίμενε».

Σὲ λίγο, βρησκόντουσαν κοντὰ στὸ ρυάκι, στρογγυλὲς πέτρες, μυλόπετρες καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα.

Τώρα τὸ ἄμοιρο ρυάκι δουλεύει, καὶ γυρίζει ἕνα μῦλο.

Τραγουδεῖ ἀκόμα, ἀλλὰ τὸ τραγοῦδι του, δὲν εἶναι τραγοῦδι εὐτυχισμένου. Εἶναι ἀνακατωμένο μὲ φωνὲς καὶ θυμό.

Σκιρτᾷ, ἀφρίζει, δουλεύει, ἀκονίζει μαχέρια.

Φτωχὸ ρυάκι!!!!

Δὲν εἶχες κρύψῃ ἀρκετὰ τὴν εὐτυχία σου κάτω ἀπ' τὴ χλόη....

Ετραγούδαγιες πολύδονα τὸ γλυκό σου τραγοῦδι.....

Μετάφρασις.

Βερ. Μοίρας

ΣΤΡΟΦΕΣ

Στῆς ἀγάπης τὰ πλάνα
καὶ τρεχᾶτα παιγνίδια
ζῶ στὸ κόσμο ἐδῶ,
μεθυσμένος στὴ ζάλη
στῆς ἀγάπης τὴ πάλη
στὸ τρεχᾶτο νερό.

—=—

Μιὰ θεοῦλα τριγύρω
στῆς ζωῆς μου τὸ γῦρο
πάντα παίζει τρελλά,
στῆς καρδιᾶς μου τὸ πόνο
πάντ' αὐτὴ βρίσκω μόνο
μιὰ τρανὴ παρηγοριά.

—=—

Τὴ χαρά μου ἀντᾶμα
σὰν μεγάλη καμπάνα
κάθε τόσο χτυπῶ,
σὰν βρεθῶ στὴν ἀγκάλη
μιᾶς μάτιᾶς της μεγάλης
ποὺ σ' αὐτὴ ξεψυχῶ.

—=—

Μὰ μὲ δάκρυ στὰ μάτια,
ποὺ κυρεμίζει παλάτια,
μὲ κοπάζει πικρὰ,
μὰ μὲ γέλοιο στ' ἀχείλη
ποὺ σκορπίζει τ' Απρίλη
ἀνθισμένη θωριά.

Θ. Βενέζης

ΦΙΛΙΑ

Βοτάνι μου δυσεύρετο, λαχταρισμένο
ποὺ γιὰ ν' ἀνθίσῃς, ἡ καρδιὰ νὰ πνιξῃ πρέπει.
Παλιὸν ἐχιρότης ἕνα ἐγώ, ποὺ λιμαγμένο
μέσα της πάντα τριγυρνᾶ καὶ πάντα βλέπει.
Εσὺ τοῦ ἔρωτα ὁ ἀφρὸς ποὺ γι' ἀμοιβή σου
μήτε τὴ γλύκα ἑνὸς φιλιοῦ δὲν περιμένεις.
Ποὺ δίνει; ὅ,τι εὐγενικὸ γεννάει ἡ ψυχή σου,
καὶ μὲ μιὰ κρύφια μοναχὴ χαρὰ χαραίνεις.
Φιλία θεογέννητη, φτωχὸ μνημεῖο,
ἕνας σοὺ στήνει ποιητὴς, ποὺ σὲ γνωρίζει.
Ποὺ τὸ χειρότιασμα ἔνοιωσε κ' αὐτὸς τὸ Θεῖο,
καὶ τώρα μὲ συγκίνηση σὲ ζωγραφίζει.
Θεὰ, ποὺ πλάγι στέκεσαι μὲ τὴν Αλήθεια,
καὶ δίνεις σὲ τυφλὲς ψυχὲς μικρὴ βοήθεια.

† Δεγυρ. Εφταλιώτης

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Μυτιληνιᾶς Μούσας» ὅτι διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς μας τὸ Περιοδικὸ δὲν ἐκδίδεται τὴν 15ην τρεχ. ἀλλὰ τὴν 18ην.

Ἡ τῆς Διευθύνσεως

Πέρνετε τὴ «Μυτιληνιὰ Μοῦσα»

ΜΥΤΙΛΗΝΙΑ ΜΟΥΣΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Χρονιάτικη Δραχ. 30
Ξεχωριστή » 16

Ιδιοκτ. — Εκδοτάγες
Νικο. Αδη
Κ. Ρ.
Μυτιλήνη

ΣΥΝΑΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ

Ο Σκοπός μας εἶναι νὰ παρουσιάσουμε τὴν ΜΥΤΙΛΗΝΕΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ἕνα φιλολογικὸ περιοδικό.

Κάμποσες συνεργασιὲς προσπαθήσανε ὡς τώρα νὰ βγάλουνε στὸν τόπο μας ἕνα φιλολογικὸ περιοδικό, μὰ πέσανε ἔξω, ἢ γιατὶ δὲ ἤτανε ἱκανοί, ἢ γιατὶ τὸ περιοδικό τους δὲ βρῆκε γόνιμο ἔδαφος γιὰ καλλιέργεια. Ἐμεῖς ἐμεῖς ἐλπίζουμε νὰ κατορθώσουμε κεῖνο ποὺ τόσοι ἄλλοι ὠνειροπόληψαν δηλαδὴ νὰ βγάλουμε στὴ πατρίδα μας ἕνα φιλολογικὸ περιοδικὸ γεμάτο διαλεχτὴ ὕλη ποὺ νὰ ρουφιέται κι ὄχι νὰ διαβάζεται, βασιζόμενοι πρῶτα στὴν ὑποστήριξη τῶν ἀναγνωστῶν μας, καὶ ὕστερα στὸν ἑαυτό μας.

Κι ἴσης σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ μας εἶνε νὰ ἀναδείξουμε τοὺς Μυτιληνιοὺς νέους ποὺ πραγματικὰ κάτι ἀξίζουνε.

Η Συντροφιὰ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Γιὰ κάθε ἔγκριση ἔργου 2 δραχμές.

Κον Α. Παπαμαλῆν. Σᾶς εὐχαριστοῦμε ποὺ ἀναλάβατε τὴν ἀντιπροσωπεία τοῦ Περιοδικοῦ μας. Πήραμε τὴ συνδρομή σας. Τὸ ἔργο σας ἐγκρίθηκε, δημοσιεύεται.

Κον Π. Μελόνην. Τὸ ἔργο σας ἐγκρίθηκε. Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὑποστήριξη τοῦ Συλλόγου σας.

Κον Θ. Βενέζην. Εγκρίνεται «Στολές».

Κον Δ. Ἀρέτην. Γιὰ τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου, χρεωθήκατε μὲ 2 δραχ. Τὸ ἔργο σας, ἐγκρίθηκε.

Κον Δ. Βουδούρην. Ἔργον σας δημοσιεύεται διορθωμένο.

Δ]ιαν Μαρόσκαν. Τὸ ἔργο σας καλό, ἀλλὰ πολὺ λυπηρό. Περιμένουμε ἄλλο. Τὰ ἔργα τοῦ φίλου σας ἄτεχνα.

Κον Κ. Δημητρούλην. Περιμένουμε συνεργασία σας καὶ ὑποστήριξη.

Κον Γ. Τακτικόν. Συνδρομὴ πήραμε.

Δ]ιαν Αδέλη. Πήραμε τὲς συνδρομές σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε.

ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Γιὰ κάθε ἔγκριση 2 δραχμές.

Εγκριθήκανε Δ. Ἀρέτης, Μαρόσκα, Θ. Βενέζης.

ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Ἄφησε τὰ σίδερα τοῦ παραθυριοῦ ποὺ βρισκόταν καὶ ἀνεστενάζοντας βαρειά, ἔκατσε στὴ συνηθισμένη του θέση, σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα μαυριδερή. Ἐκεῖ, κρύβοντας τὸ χλωμιασμένο του πρόσωπο στ' ἠθικά τοῦ χέρια, βυθίστηκε στὶς γλυκές του ἀναμνήσεις.

Θυμήθηκε τὴν περασμένη ζωή, τὴ γυναίκα του, τὰ μικρά του παιδιά, ποὺ τώρα ποιὸς ξέρει πόσο θὰ μεγάλωσαν, θυμήθηκε τὸ μικρό του κι' ἀγαπημένο χωριό, ἐδάκρυσε κι' ὅλα-ὅλα τὰ παλιὰ καὶ χαρωπὰ πέρασαν γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπ' τὸν σκοτεινιασμένο του νοῦ. Ξανακύταξε τὴ κρύα καὶ γυμνή του φυλακή. Ἔτσι δὰ, στὸ Ἡλιόγερμα, ποὺ μπαίναν σὲ χρυσὲς ἀχτίδες κι' ἠμέρωναν ὅλο τὸ κελλί, τοῦ φάνηκε Θεοῦ ναός. Ἐγονάτισε, σταύρωσε τὰ χέρια του καὶ προσευχήθηκε.

Στὴν προσευχή του ἀκούστηκαν λυγμοὶ καὶ σὰ βροντὲς οἱ ἀναστεναγμοὶ ἔβγαιναν ἀπ' τὰ τρίσβαθα τῆς φλογερῆς ψυχῆς του.

Ἔκλαιε ὥρα πολὺ καὶ προσευχόταν.

Ὅταν σηκώθηκε, ἡ στερνὴ τοῦ ἥλιου ἀχτίδα ποὺ ἐφώτισε ἕνα πρόσωπο γελαστό, ἥμερο καὶ γεμάτο ἱλαρότητα κατρέφτιζε μέσα του μια ψυχὴ ἀγαθὴ κι' ἠθική.

23—7—22

Λούκας Βουδούρης

ΕΛΑ

Τῆς ἄνοιξης ἡ ὥρα πλησιάζει
κι' ὁ ζέφυρος εὐώδης τ' ἄνθη φιλεῖ
γλυκόλαλλο τ' ἀηδόνι πέρα ψέλλει
κ' ἐγὼ ἀχ σοῦ δίνω τὸ πρῶτο φιλί.
Ἡ ἄνοιξι καὶ πάλι θὲ νὰ φύγῃ
καὶ θἄρθῃ τὸ φθινόπωρο τ' ὠχρὸ
γι' αὐτὸ ἀχ ἔλα ὦ γλυκειά μου φίλη
νὰ παίξωμ' ὅσο ἔχουμε καιρό.

Μυτιλήνη **Δώρος Ἀρέτης**

ΤΩΡΑ ΤΗ ΓΝΩΡΙΣΑ

Μέσα στὴ παραζάλη τῆς ψυχῆς
πεῦν' ὁ Δεκέμβρης τῆς ζωῆς της
καὶ τὸ μυαλὸ σερνότανε
ἀπ' τἄθλιο ὁρμή της,
Τότε κι' ἐγὼ τὴ γνώρισα
—δὲν τή νὰ γνώριζα ὡς τώρα—
φιλόσοφο, ἀλανιάρη, ποιητή,
μεσ' στοῦ χαμοῦ, τῆ ἡδονῆς τὴ χώρα.

Δ. Ἀρέτης

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΦΕΡΜΑΣ ΣΕ ΝΕΑΡΟ ΗΘΟΠΟΙΟ

Ἐβγαλε ἡ χώρα μας σοφοὺς
ὡσὰν τὸ κὺρ Παυλάκη
μὰ ἔβγαλε κι' ἠθοποιοὺς
ὡσὰν τὸ Γρηγοράκη.

Λέκος

ΡΕΚΟΡ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

90 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΤΗΝ ΩΡΑΝ

Τὸ πολυτελὲς καὶ ἀναπαυτικὸν αὐτοκίνητον 7 θέσεων **«Ξανθοῦλα»** μάρκας Sloude Bakes ὁδηγούμενον ἀπὸ διπλωματοῦχον καὶ προσεκτικὸν σωφὲρ ἐκτελεῖ ὅλας τὰς συγκοινωνίας τῆς νήσου.

Πληροφορίαι εἰς τὸ κατάστημα Γεωργίου Καμαδέλλη. 12—15

Ἡ ὅλη τυπογραφικὴ ἐργασία σας εἰς τὸν «Ν. Κόσμον»